

گف‌ت‌و‌گوی «جوان» با دکترای فلسفه تطبیقی و اسناد حوزوی درباره تبیین مسئله حجاب در جامعه

زیربنای اعتقادی افراد تأثیرگذار را اصلاح کنیم

برای داشتن یک کار تمیز فرهنگی لازم است مبانی اعتقادی را در گلوگاه‌های فرهنگی تقویت کنیم

حجاب یکی از ارکان فرهنگی و اجتماعی دین مبین اسلام است و اصلا احکام این حوزه به واسطه آثار فرهنگی و اجتماعی حجاب بنا گذاشته شده است. بسیاری از دختران و زنان جوان سا که با حجاب نامناسبی در اماکن عمومی حاضر می شوند، عملا نوعی از آسیب فرهنگی را به نمایش می گذارند و بیشتر از هر کس دیگر خود آنها هستند که در این چرخه آسیب می بینند. شاید اگر تمام دستگاه‌های فرهنگ‌ساز و ذائقه‌ساز کشور مان به وظایف خود عمل کرده بودند و مسئله حجاب و باورهای دینی به شکل ریشه‌ای برای این افراد بیان شده بود، این ماجرا به شکل ریشه‌ای حل و فصل می شد و امروز حجاب یکی از اصلی ترین چالش‌های ما نبود. امروز هم برای رسیدن به هدف و حل ریشه‌ای این مسئله همچنان باید از رهگذر کار فرهنگی و تبیین موضوع عبور کرد. مهناز کهندانی تفرشی، دکترای فلسفه تطبیقی از مدرسه عالی شهید مطهری و مدرس حوزه علمیه معتقد است «برای داشتن یک کار تمیز فرهنگی لازم است مبانی اعتقادی را در گلوگاه‌های فرهنگی تقویت کنیم.» مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

■ ■ ■

خانم کهندانی تفرشی، همانطور که می‌دانید امروز با چالش جدی در مسئله حجاب مواجهیم که بخش مهمی از این چالش به تبیین نشدن موضوع حجاب برای جامعه هدف یعنی زنان و دختران ما بازمی‌گردد. از نگاه شما ریشه‌های این مسئله در کجاست؟

مسئله حجاب، مسئله‌ای اجتماعی است و یک حکم فردی نیست که اگر کسی آن را اجرا نکند، بگوییم خودش می‌داند و خدای خودش و چون حجاب مسئله اجتماعی است، حاکمیت ملزم است برای اجرای این حکم اسلامی برنامه داشته باشد، اما از آنجا که حجاب به عنوان واجب دینی در دسته دستورات قرار می‌گیرد، ما باید ابتدا ادله آن را جا بیندازیم و تبدیل به فرهنگ کنیم و بعد انتظار داشته باشیم مانند سایر قوانین برای آن جریمه و محرومیت‌هایی را در نظر بگیریم. به طور نمونه مسئله کمر بند امینی در حوزه راهنمایی و رانندگی موضوعی بود که علاوه بر قانون بودن، اجرای آن نیازمند فرهنگ‌سازی بود. این هم از جمله مسائلی بود که خیلی‌ها رعایت نمی‌کردند و به عنوان پایبندی آن افراد در امر اصلی می‌بستند، اما یک حرکت فرهنگی گسترده موجب شد فرهنگ‌سازی صورت بگیرد و حالا این موضوع به عنوان امری عادی جا بیفتد. شما کانال تلویزیون را که عوض می‌کردید، می‌دیدید که رابطه با کمر بند امینی صحبت می‌شود یا با اجرای طرح پلیس یار، بچه‌ها خانواده‌ها را به بستن کمر بند امینی ترغیب می‌کردند، اینجا که بحث یک امر بمره‌معروف خانوادگی بود، با فرآینب مواجه‌سازی و رسانه‌ای خانوادها را به انجام این کار تشویق کردند. همین کارهای فرهنگی در زمینه حجاب هم می‌تواند انجام شود. در طرح جامع عفاف و حجاب که شورای عالی انقلاب فرهنگی سال‌ها پیش تصویب کرد و ۲۶دستگاه در آن درگیر بودند، همه اینها دیده شده بود. با وجود این هیچ کدام از این دستگاه‌ها به وظایفی که در این طرح بر عهده‌شان گذاشته شده بود، عمل نکردند و با شرایطی مواجه شدیم که مسئله عفاف و حجاب به وضعیت امروز برسد، حتی اگر ماجرای مهسا امینی هم اتفاق نمی‌افتاد، جریان عفاف و حجاب کشور ما در همین مسیری که امروز در آن قرار گرفته است، می‌افتاد حالا ماجرای مهسا امینی این جریان را تسریع و تسهیل کرد و اگر بنا بود در پنج‌شش سال آینده به چنین وضعی برسیم، موضوع را جلو نداشت، اما ما قطعا با توجه به روندی که طی کردیم به این نقطه می‌رسیم.

نظر شما درباره طرح جدید عفاف و حجاب چیست و چقدر آن را راهگشا می‌دانید؟
برخی از افرادی که در حال حاضر کشف حجاب می‌کنند، کسانی هستند که قبلا هم روسری‌شان را پوشیده بودند و حالا به علتهای مختلفی از آن جدا شده‌اند. این افراد در واقع به نوعی از آسیب فرهنگی رنج می‌برند. ما باید در این زمینه کارهای فرهنگی را به گونه‌ای انجام دهیم که این افراد را به سوی فرهنگ‌های سالم‌تر هدایت کنیم.
شما معتقدید این اخباری که سلبریتی‌ها به دستنکته‌های فراخوانده شدند،ان، جریمه شدند و تذکر گرفتند، آنها را در شبکه‌های اجتماعی برجسته‌تر می‌کند، پس راهکار مواجهه با این گروه که اتفاقا در حوزه عفاف و حجاب هم بسیار اثرگذارند

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

عقب و موهای‌شان بیرون بود و حالا روسری را دور گردن می‌اندازند. دلیل این مسئله این است که مسئله حجاب برای اینها به خوبی تبیین نشده و برای‌شان جا نیفتاده است و حالا که کشور با وضعیت خاصی مواجه شده است، می‌خواهیم کاری انجام دهیم. مثلا قوه قضائیه برای حجاب و عفاف طرحی نوشته اما در طرحی هم که قوه قضائیه نوشته، ابعاد فرهنگی ماجرا متأسفانه دیده نشده است. در این طرح هم بیشتر جنبه‌های سلبی دیده شده و مسائل ایجابی کار دیده نشده است، البته در حال حاضر در شرایط بحرانی قرار داریم و وقتی شرایط به مرحله بحرانی و تشنج می‌رسند، باید ابتدا تب کار را پایین آورد و سپس به بررسی ماجرا و ابعاد آن پرداخت، پس ناگزیریم به گونه‌ای رفتار کنیم که تب را پایین بیاوریم و شاید ناگزیر باشیم از پارهای اقدامات سلبی مانند جریمه‌ها و محرومیت‌ها استفاده کنیم اما این کار در امر اصلی نیست و باید ریشه‌های مسئله را حل کنیم.

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

چيست؟

باید رسانه را از این افراد گرفت. تذکر به افراد در خیابان و مترو شاید به صورت مقطعی خوب و لازم باشد اما قطعاً در مان این ماجرا نیست. در خصوص سلبریتی‌ها و افراد تأثیرگذار، باید رسانه و تریبون را از این گونه افراد گرفت، حتی باید این افراد را از کار در رسانه ملی و شبکه نمایش خانگی محروم کنند یا شبکه‌های اجتماعی‌شان را ببندند. در این صورت این افراد تنبیه می‌شوند و برای‌شان چاره‌ساز است، اما در حال حاضر شاهد آن هستیم که با این دسته از افراد برخورد جدی نمی‌شود و از سوی دیگر قوانینی که در صورت تبیعی‌شان را ببندند، در این صورت کار فرهنگی هم که به هیچ عنوان انجام نمی‌شود یا اگر هم بِنا باشد کار فرهنگی انجام شود، چند بوستر بی‌سلیقه و نامناسب در خیابان‌ها و اماکن عمومی نصب می‌شود.

بله همانطور که اشاره داشتید بسیاری از این بوسترها و مقایسه زن و حجاب او با شکلات، سیب و مسائلی از این دست، هم تحقیر زن و هم تحقیر حجاب است.
من معتقدم اگر ارزشمندی زن در اسلام و جایگاه زن مسلمان تبیین شود، به طور یقین بخش مهمی از مسئله حجاب حل می‌شود. زن جنس لطیف و مظهر جمال و زیبایی الهی است و از این زیبایی‌های روحی و جفاوت زنانه به خوبی می‌توان در تبلیغات برای حجاب استفاده کرد، اما حد اکثر چیزی که در حال حاضر در بوسترها شاهد آن هستیم این است که می‌گویند حجاب میراث مادران است و جملاتی از این قبیل چون استادان حوزه رتبه علمی دانشگاهی ندارند، در کارهای خلاقانه هست که می‌توان از آن بهره گرفت.

به کار فرهنگی و مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص گسترش راهکارهای عفاف و حجاب اشاره داشتید. در حال حاضر وضعیت دستگاه‌های فرهنگ‌ساز و پرورش را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

طراحی می‌شود و جمعی از بچه‌های مذهبی در این غرفه‌ها حضور پیدا می‌کنند تا بتوانند برای حجاب کار فرهنگی انجام دهند، به نتیجه مطلوبی نمی‌رسیم، چون اینها رو بنایی است و ما در حوزه زیربنایی برای کار حفاف و حجاب خوب عمل نکرده‌ایم و وقتی زیربناها درست نباشد، رو بنائها به نتیجه نمی‌رسد. آن کاری که وزارت آموزش و پرورش باید برای گزینش و آموزش معلم انجام دهد، انجام نشده است. کاری که وزارت علوم باید در حوزه آموزش و گزینش استادان انجام دهد، انجام نشده است، بنابراین باید زیربناهای فرهنگی ما درست شود.

ما برای بحث‌های فرهنگی پیرامون حجاب مصوبه ۴۲۷ و ۸۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی را داریم اما اجرایی نمی‌شود! فکر نمی‌کنید بخشی از مشکل در حوزه نظارتی است؟

قطعاً همین‌طور است، ما به یک ساختار نظارتی هم نیاز داریم تا بتواند وظایفی را که قرار بوده دستگاه‌های مختلف در حوزه عفاف و حجاب انجام دهند، مورد پایش قرار دهد و ببیند چقدر دستگاه‌ها به انجام تکالیف‌شان پایبند بوده‌اند.

در شرایط کنونی نه فقط ما در حوزه عفاف و حجاب پیشرفتی نداشته‌ایم بلکه پسرقت هم داشته‌ایم و هر چند در این حوزه درد را می‌دانیم اما برایش درمانی نداریم! راهکارها و پیشنهادت شما برای مدیریت این فضا چیست؟

ما چند دستگاه فرهنگی داریم. آموزش و پرورش، آموزش عالی و باورهای فرهنگی مانند سازمان تبلیغات، حوزه‌های علمیه و سازمان امور مساجد. به طور نمونه همین مساجد از ابتدای انقلاب محور بود اما در حال حاضر مسجد محور نیست‌انه به این معنا که اقداماتی صورت نمی‌گیرد، اقداماتی انجام می‌شود اما باید فعال‌تر و خلاقانه‌تر وارد شوند. مساجد باید فعال شوند. ارتباط ارکان‌ها با سازمان تبلیغات محکم‌تر شود.

حوزه‌های علمیه هم یکی از ساز و کارهای قوی فرهنگ در کشور هستند. چرا این ساختار فرهنگی در حوزه تبیین فرهنگ عفاف و حجاب موفق نبوده است؟

درباره حوزه‌های علمیه از یک طرف از آنها انتظار وجود دارد و از سوی دیگر نسبت به آنها گارد دارند، چون استادان حوزه رتبه علمی دانشگاهی ندارند، در دانشگاه‌ها و مجامع علمی مورد توجه قرار نمی‌گیرند، در حالی که این افراد به لحاظ علمی سطح بالایی دارند، با وجود این جدی گرفته نمی‌شوند و به آنها فضای کار داده نمی‌شود؛ چه در مدارس و چه در دانشگاه‌ها. به طور نمونه آموزش و پرورش طرحی به اسم طرح امین گذاشته و از حوزه‌های علمیه به مدارس می‌روند اما اغلب مدارس در این باره همکاری لازم را ندارند و فضای کاری کافی به طلبه‌های فرهنگی حوزه نمی‌دهند. جدای از اینکه خود آموزش و پرورش هم در این زمینه همکاری نمی‌کند، مدارس و مدیران هم در این حوزه همکاری ندارند. به همین خاطر طلبه ما هم که وارد کار می‌شود، انگیزه‌هایش را از کار از دست می‌دهد، این در حالی است که علاوه بر اینکه از تباط حوزره با مدارس در بحث آموزش دانش آموزان باید پررنگ‌تر شود، آموزش و پرورش باید برای معلم‌ها هم دوره‌های بازآموزی و تقویت باورها و تعمیق اندیشه‌های دینی برگزار کند تا اعتقاد و باورهای معلمان اصلاح شود. وقتی زیربنای اعتقادی آدم‌هایی که قرار است در جامعه اثرگذار باشند را درست کنید، این می‌شود یک کار تمیز فرهنگی و می‌تواند اثرگذار باشد. وقتی ما قرا است در حوزه عفاف و حجاب کار کنیم، لازم است یک واحد درسی به دروس معلم‌ها در بحث هویت جنسیتی اضافه کنیم یا هویت و شناخت از هویت زنانه؛ این موضوعی است که در مدارس و دروس تربیت معلم جایش خالی است. برای داشتن یک کار تمیز فرهنگی لازم است مبانی اعتقادی را در گلوگاه‌های فرهنگی تقویت کنیم.

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

■ ■ ■

وبینرین

وزارت بهداشت حق زنان را ضایع نکند

با گذشت ۲۰سال از ابلاغ قانون انطباق خدمات پزشکی، همچنان کشور با کمبود پزشکان متخصص اورولوژی زن و متخصصان زنان و زایمان روبه‌رو است. این مهم باعث شده است حق قانونی بانوان کشور به واسطه تعلق وزارت بهداشت یا یمال شود.

ماه گذشته با انتشار خبری مبنی بر عدم پذیرش مادران باردار در بیمارستان تأمین اجتماعی یاسوج، بار دیگر نگاه‌ها به سمت کمبود متخصص زنان و زایمان در کشور جلب شد. پس از آن دکتر آزادی، رئیس بیمارستان شهدای گمنام یاسوج، در پاسخ به رسانه‌های محلی علت این مشکل را کمبود سه ماهه متخصص زنان و زایمان در این بیمارستان دانست. وی با اشاره به اینکه بیماران اورژانسی پس از پذیرش به بیمارستان امام سجاد(ع) این شهر اعزام می‌شوند، گفت: «یک‌چیز معمول است که گاهی پزشک یک بخش پزشک نداشته باشد.» این اظهارات در حالی ایراد می‌شود که بیشتر مراجعان این بیمارستان را خانواده کارگران و اقشار زحمتکش جامعه تشکیل می‌دهند. در واقع کمبود پزشک متخصص زنان در این بیمارستان جز رنج بیشتر برای مادران یاسوجی نتیجه دیگری در پی ندارد.

■ **هر ۷هزار مادر، یک متخصص زنان**

سال‌هاست کارشناسان در مورد بروز بحران جمعیتی در کشور هشدار می‌دهند. در کنار عوامل مختلفی همچون سطح پایین رفاه اجتماعی و وضعیت ناسامان اقتصادی، وجود بیش از ۳میلیون زوج نابارور در کشور یکی از موانع اصلی افزایش جمعیت است. در قانون جوانی جمعیت نیز ۶۰درصد احکام مربوط به حوزه سلامت است. در این میان متخصصان زنان و زایمان نقش بسیار مهمی ایفا می‌کنند چراکه این متخصصان علاوه بر مراقبت‌های بارداری و زایمان، درمان بیماری‌های دستگاه تولید مثل زنان را نیز بر عهده دارند.

بر اساس آمارهای سازمان نظام پزشکی، در حال حاضر حدود ۶هزار و ۱۰۰ متخصص فوق تخصص زنان در کشور فعالیت دارند. این به معنای آن است که به ازای هر ۷هزار زن ایرانی، فقط یک متخصص زنان وجود دارد. ناگاهی به نقشه توزیع این متخصصان در کشور نشان دهنده دسترسی پایین تعداد زیادی از شهرستان‌های کشور به پزشک متخصص زنان است. به عبارت دیگر حدود ۹۱شهرستان، پزشک متخصص زنان ندارد.

■ **سرنانه رشتته اورولوژی، یک‌سوم اروپا**

متخصصان رشتته اورولوژی در زمینه درمان بیماری‌های دستگاه ادراری و کلیه در مردان و زنان فعالیت دارند. طبق اعلام سازمان نظام پزشکی، در حال حاضر حدود هزار و ۱۰۰ متخصص اورولوژی در کشور وجود دارد. سرنانه این متخصصان متخصص اورولوژی در ایران به یک‌سوم کشورهای اروپایی رسیده است. این وضعیت باعث شده است ۳۲۸شهرستان کشور از داشتن متخصص اورولوژی محروم بمانند.

این رشته تخصصی نقش مهمی در پیشگیری از ناباروری زنان دارد. به گفته محققان، عفونت‌های ادراری در زنان، همزمان با مجاری ادراری، دهانه رحم را نیز می‌تواند درگیر کند. از طرفی در صورت درگیر شدن مادر با این عفونت‌ها بزرگه و احتمال بارداری سالم و کم‌خطر نیز کاهش می‌یابد.

■ **محرومیت، سهم زنان شد**

در دهه ۷۰ یکی از مسائلی که توجه‌ها را به خود جلب کرد، قانونی موسوم به قانون انطباق بود. بر اساس این قانون دولت موظف می‌شد زمینه را برای تأمین پزشک هم‌جنس فراهم کند، به همین واسطه امکانی فراهم می‌شد تا دیگر بانوان مجبور نباشند برای درمان فقط به پزشک مرد مراجعه کنند.

تا به حال اقدامات مفیدی در این زمینه صورت گرفته است، اما همچنان در رشتته‌های مانند اورولوژی که ملاحظات خاص خود را دارد، کشور با کمبود پزشک متخصص زن روبه‌رو است. این مسئله باعث شده است با وجود گذشت ۳۰سال از تصویب قانون انطباق، همچنان بانوان کشور با نبود پزشک اورولوژی هم‌جنس دست و پنجه نرم کنند.

■ **افزایش ظرفیت قطره‌چکانی**

سال جاری در دفترچه انتخاب رشتته آزمون تخصص، فقط ۵درصد به ظرفیت پذیرش رشتته اورولوژی افزوده شده است. رشتته زنان و زایمان نیز وضعیت مشابهی دارد. این ظرفیت پذیرش این رشتته در سال جاری، فقط ۶درصد افزایش در نظر گرفته شده است. این در حالی است که پیش از این وزیر بهداشت وعده افزایش ۲۵درصدی را برای دوره دستیاری تخصص داده بود. پس از این ماجرا، سردرگمی وزارت بهداشت در افزایش ظرفیت دوره تخصص پزشکی با انتقادات گسترده کارشناسان روبه‌رو شد.

سرانجام در روزهای اخیر وزارت بهداشت صدای منتقدان را شنید. در همین زمینه دکتر باقری‌فرد، معاون آموزشی وزارت بهداشت با تغییر رویکرد خود در این زمینه گفت: «مسال علاوه بر ۳۰۰ظرفیت اضافه‌شده برای پذیرش دانشجوی پزشکی در مقطع تخصص، هزار نفر دیگر نیز در مرحله تکمیل ظرفیت، پذیرش خواهند شد.»

■ **برنامه‌ای که نداریم**

با وجود عقب‌نشینی وزارت بهداشت در زمینه افزایش ظرفیت دستیاران تخصص پزشکی، بی‌برنامگی این وزارت‌خانه باعث تداوم کمبود پزشک متخصص شده است. این در حالی است که طبق تبصره دوم مصوبه افزایش ظرفیت پزشکی عمومی، وزارت بهداشت موظف شده است طی دو ماه پس از ابلاغ این مصوبه، طرحی برای افزایش ظرفیت دوره تخصص پزشکی ارائه دهد. امروز اما با گذشت ۱۵ماه از این موعد، این وزارت‌خانه نتوانسته طرح مناسبی در این زمینه به شورای عالی انقلاب فرهنگی تحویل دهد.

این تعلل بی‌معنای وزارت بهداشت باعث شده است هر روزه بانوان کشور به علت کمبود پزشک متخصص اورولوژی زن، به ناچار به پزشکان مرد مراجعه کنند.

زن در طبیعت

مرد متفاوت است. یک‌لایک سلول‌های دنی، همچنین دستگاه‌های عضوی، مخصوصاً سلسله عصبی نشانه جنس او را روی خود دارد. قوانین فیزیولوژی نیز همانند قوانین جهان سنستارگان، سخت و غیرقابل تغییر است، ممکن نیست تمایلات انسانی در آنها راه یابد. ما مجبوریم آنها را آن‌طوری بزرگ‌تر از مردهاست و نباید آن را

باید به بسط مواهب طبیعی خود در جهت و مسیر سرشت خاص خویش بدون تقلید کور کورانه از مردان بکوشند. وظیفه ایشان در راه تکامل بشریت خیلی بزرگ‌تر از مردهاست و نباید آن را سرسری گیرند و رها کنند.»

کارل پس از توضیحاتی درباره کیفیت پیدایش سلول نطفه مرد و تخمک زن و پیوستن آنها به یکدیگر و اشاره به اینکه وجود ماده برای تولید نسل ضروری است- برخلاف وجود نر- و

اینکه بارداری جسم و

